

UCHWAŁA Nr 191 RADY MINISTRÓW

z dnia 20 lipca 1965 r.

w sprawie rozwoju w latach 1965—1970 pracy nakładczej, wykonywanej na zlecenie jednostek gospodarki społecznoej.

W celu zapewnienia warunków do dalszego rozwoju sprawienia organizacji systemu pracy nakładczej, wykonywanej na zlecenie jednostek gospodarki społecznoej, Rada Ministrów uchwala, co następuje:

1. Przepisy ogólne.

§ 1. 1. Uchwała dotyczy pracy nakładczej, organizowanej przez produkcyjne, usługowe i handlowe przedsiębiorstwa państwowe, podporządkowane ministrom lub prezydentom rad narodowych.

2. Jednostki spółdzielcze zrzeszone w centralnych organizacjach spółdzielczych oraz zakłady własne tych organizacji, jak również organizacje społeczne prowadzące działalność gospodarczą na podstawie zezwoleń Ministra Finansów zorganizują pracę nakładczą na zasadach określonych w niniejszej uchwale.

§ 2. 1. Pracą nakładczą w rozumieniu niniejszej uchwały jest zarobkowo wykonywanie przez osoby fizyczne na zlecenie i na rachunek jednostek gospodarki społecznoej (nakładców) następujących czynności:

- 1) wytwarzanie artykułów, przedmiotów lub ich części z materiałów powierzonych przez nakładcę,
- 2) wykańczanie, uszlachetnianie, naprawa i konserwacja artykułów, przedmiotów lub ich części oraz świadczenie innych usług.

2. Osoby wykonujące czynności, o których mowa w ust. 1, mogą wykorzystywać:

- 1) surowce własne, będące przedmiotem skupu: słomę, włóknę, trzcinę,
- 2) własne materiały pomocnicze.

3. Upoważnia się Przewodniczącego Komitetu Drobnej Wytwórczości do rozszerzenia w porozumieniu z właściwymi

ministrami, odpowiedzialnymi za bilansowanie i rozdział materiałów objętych bilansami, oraz Ministrem Finansów listy surowców wymienionych w ust. 2 pkt 1.

4. Osoby wykonujące pracę nakładczą mogą pracować w dowolnie wybranym przez siebie czasie, w mieszkaniu własnym lub w innym miejscu, uzgodnionym z nakładcą, osobiście lub przy pomocy członków rodziny, pozostających z nimi we wspólnym gospodarstwie domowym.

5. W razie użycia do pracy określonej w ust. 1 własnych surowców lub materiałów pomocniczych nakładca przy wypłacie należności za wykonaną pracę obowiązany jest zwrócić wykonującemu pracę nakładczą wartość zużytego materiału, obliczoną według obowiązujących w stosunku do danego artykułu, przedmiotu czy usługi norm zużycia materiałów, przy czym do surowców wymienionych w ust. 2 pkt 1 powinny być stosowane ceny skupu obowiązujące jednostki gospodarki społecznoej, a do materiałów wymienionych w ust. 2 pkt 2 — ceny detaliczne.

6. Osoby wykonujące pracę nakładczą na rzecz jednostek gospodarki społecznoej otrzymują:

- 1) wynagrodzenie, obliczone według stawki jednostkowej ustalonej za określoną pracę,
- 2) zwrot ustalonych w umowie kosztów, poniesionych przy wykonaniu pracy, pokrywanych ze środków obrotowych przedsiębiorstwa, przy czym koszty te mogą obejmować wydatki na energię elektryczną (siłę), opał, konserwację maszyn i urządzeń oraz transport surowców i wyrobów gotowych.

Szczegółowe przepisy regulujące rozliczenia przedsiębiorstw z osobami wykonującymi pracę nakładczą wydadzą zainteresowani ministrowie (kierownicy urzędów centralnych).

7. Zobowiązuje się Przewodniczącego Komitetu Drobnej Wytwórczości do uzupełnienia w terminie 3 miesięcy od

dnia wejścia w życie niniejszej uchwały przepisów rozporządzenia Ministra Przemysłu Drobniego i Rzemiosła z dnia 27 czerwca 1956 r. w sprawie określenia istotnych cech pracy chałupniczej, przemysłu domowego i ludowego jako zatrudnień zarobkowych wyłączonych spod przepisów prawa przemysłowego (Dz. U. z 1956 r. Nr 30, poz. 144 i z 1960 r. Nr 42, poz. 258) w zakresie ustalenia istotnych cech pracy nakładczej zgodnie z przepisami niniejszego paragrafu.

2. Organizacja pracy nakładczej.

§ 3. Podstawowymi formami, w których jednostki gospodarki społecznej organizują produkcję i usługi w trybie pracy nakładczej, są:

- 1) przedsiębiorstwa działające wyłącznie w oparciu o pracę nakładczą,
- 2) zakłady lub działy pracy nakładczej, organizowane przy istniejących przedsiębiorstwach wytwórczych, handlowych i usługowych,
- 3) spółdzielcze zrzeszenia osób wykonujących pracę nakładczą.

§ 4. 1. W wyjątkowych wypadkach, uzasadnionych procesem technologicznym produkcji bądź koniecznością podziału pracy lub warunkami lokalnymi, dopuszcza się możliwość pracy kilku osób we wspólnym pomieszczeniu, pod warunkiem indywidualnego rozliczania się tych osób z wykonywanej pracy.

2. Organizowanie pracy nakładczej na zasadach określonych w ust. 1 wymaga zgody jednostki nadrzędnej nad jednostką organizującą pracę nakładczą, a jeżeli chodzi o spółdzielnie wymienione w § 3 pkt 3 — zgody właściwego związku spółdzielczego.

3. Zadania w zakresie rozwoju produkcji wykonywanej systemem nakładczym.

§ 5. 1. Należy dążyć do osiągnięcia w roku 1970 produkcji globalnej wykonywanej systemem nakładczym wartości około 11 mld zł oraz zatrudnienia w tym systemie około 175 tys. osób.

2. Właściwi ministrowie w porozumieniu z Przewodniczącym Komitetu Pracy i Płac oraz Przewodniczącym Komitetu Drobnej Wytwórczości ustalą dla podległych lub nadzorowanych jednostek w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie uchwały orientacyjne zadania w zakresie wzrostu zatrudnienia w pracy nakładczej na podstawie określonych dla nich zadań w załącznikach nr 1 i 2, w części 2.

3. Przewodniczący Komitetu Drobnej Wytwórczości w porozumieniu z Przewodniczącym Komitetu Pracy i Płac określi dla prezydiów wojewódzkich rad narodowych w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie uchwały orientacyjne zadania w zakresie wzrostu zatrudnienia osób wykonujących pracę nakładczą w latach 1966—1970; uwzględniając w szczególności regiony, w których występują nadwyżki siły roboczej, a zwłaszcza kobiet.

4. Prezydium rad narodowych w ramach środków ustalonych w narodowym planie gospodarczym są obowiązane zapewnić w sposób kompleksowy środki na realizację zadań rozwoju produkcji systemem nakładczym dla:

- 1) państwowych przedsiębiorstwach przemysłu terenowego i terenowych państwowych przedsiębiorstwach handlowych podległych prezydiom rad narodowych,
- 2) jednostek spółdzielczych, których działalność koordynowana jest przez prezydium rad narodowych.

5. Ministrowie: Przemysłu Lekkiego, Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego, Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, Przemysłu Spożywczego i Skupu, Handlu Wewnętrznego, Łączności, Przewodniczący Komitetu Drobnej Wytwórczości oraz zarządy centralnych związków spółdzielczych powinny w celu uzyskania oszczędności powierzchni

produkcyjnej i nakładów inwestycyjnych w przemyśle, w których jest możliwe stosowanie pracy nakładczej — spowodować uwzględnienie w dokumentacjach projektowych nowych inwestycji realizowanych w latach 1966—1970 (porównawszy od założeń projektowych) organizowanie części operacji i faz produkcyjnych oraz zatrudnienia w systemie produkcji nakładczej przy uwzględnieniu rachunku ekonomicznego.

6. W celu wykorzystania w istniejących zakładach powierzchni produkcyjnej i maszyn dla prowadzenia bardziej złożonej produkcji przedsiębiorstwa przemysłu kluczowego i terenowego powinny organizować wytwarzanie prostych elementów wyrobów lub wykonanie pracochłonnych operacji w systemie produkcji nakładczej. Przesunięcie części operacji produkcyjnych lub wyrobów wytwarzanych w zakładach zwartych do pracy nakładczej może nastąpić tylko w wypadkach, gdy warunki techniczne i ekonomiczne wskazują na celowość i możliwość takiego przesunięcia.

7. Jednostki organizujące swą produkcję w oparciu o pracę nakładczą powinny w uzasadnionych gospodarczo wypadkach organizować w zakładach pomocniczych wytwarzanie określonych elementów wyrobów lub wykonywanie niektórych operacji.

8. Prezydium rad narodowych powinny — w celu skoordynowania całokształtu zagadnień pracy nakładczej, a zwłaszcza zwiększenia zatrudnienia osób wykonujących tę pracę w zakładach, które im nie podlegają — korzystać z uprawnień do żądania uzgodnienia z nimi działalności przedsiębiorstw planowanych centralnie, zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 4 października 1958 r. w sprawie uzgadniania działalności organów państwowych, instytucji i jednostek gospodarczych nie podporządkowanych radom narodowym z działalnością rad narodowych (Dz. U. Nr 59, poz. 296).

4. Środki i bodźce do zapewnienia realizacji zadań w zakresie rozwoju produkcji wykonywanej systemem nakładczym.

§ 6. 1. Dla zapewnienia realizacji zadań w zakresie rozwoju produkcji wykonywanej systemem nakładczym, ustalonych niniejszą uchwałą dla Komitetu Drobnej Wytwórczości, określa się orientacyjnie w załączniku nr 3 ilość niektórych materiałów, które z przydziałów ustalonych dla Komitetu Drobnej Wytwórczości przeznaczać się będzie w planach rocznych na tę produkcję.

2. Resorty organizujące produkcję systemem nakładczym w jednostkach objętych planem centralnym zabezpieczą program jej rozwoju w planach zaopatrzenia materiałowo-technicznego jednostek im podporządkowanych.

§ 7. Zobowiązuje się Przewodniczącego Komitetu Drobnej Wytwórczości do:

- 1) opracowania w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie uchwały programu zwiększenia wykorzystania w produkcji systemem nakładczym łatwo dostępnych surowców miejscowych i odpadów,
- 2) opracowania w porozumieniu z Ministrem Przemysłu Ciężkiego w terminie do dnia 31 grudnia 1965 r. programu uruchomienia produkcji maszyn, urządzeń i narzędzi niezbędnych do wykonywania pracy nakładczej oraz zaopatrzenia w nie osób wykonujących tę pracę.

§ 8. Zobowiązuje się prezydium rad narodowych do udzielenia pomocy w zakresie przydziału lokali oraz środków transportu przedsiębiorstwom państwowym i spółdzielczym, organizującym produkcję systemem nakładczym.

§ 9. Nakłady inwestycyjne związane z realizacją zadań w zakresie programu rozwoju produkcji wykonywanej systemem nakładczym powinny być zapewnione przez resorty, prezydium wojewódzkich rad narodowych i centralne związki spółdzielcze w planie na lata 1966—1970.

§ 10. 1. Zezwala się jednostkom gospodarki społecznej na realizowanie, poza nakładami inwestycyjnymi przewidzianymi w ich planach rocznych, drobnych inwestycji niezbędnych do organizowania produkcji systemem nakładczym ze środków własnych, z kredytów bankowych lub z nadwyżek budżetowych rad narodowych, a w szczególności na:

- 1) budowę, adaptację i remonty pomieszczeń, jeżeli wartość związanych z tym robót budowlano-montazowych nie przekracza kwoty 200 tys. zł,
- 2) zakup maszyn i urządzeń, których wartość jednostkowa nie przekracza 50 tys. zł,
- 3) zakup środków transportu.

2. Zobowiązuje się Ministra Finansów do uzupełnienia w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie uchwały przepisów zarządzenia z dnia 24 grudnia 1964 r. w sprawie dopuszczenia do realizacji w roku 1965 drobnych inwestycji (Monitor Polski Nr 89, poz. 427) zgodnie z przepisami ust. 1 oraz uwzględnienia tych przepisów w zarządzeniach dotyczących dopuszczenia do realizacji drobnych inwestycji w latach 1966—1970.

§ 11. 1. Maszyny i urządzenia niezbędne do wyposażenia stanowisk pracy osób wykonujących pracę nakładczą, a nie posiadających własnych maszyn i urządzeń technicznych, mogą być:

- 1) oddawane w bezpłatne używanie przez nakładcę na podstawie umowy użyczenia,
- 2) sprzedawane tym osobom na raty przez nakładcę.

2. Ministrowie nadzorujący jednostki organizujące produkcję systemem nakładczym w porozumieniu z Przewodniczącym Komisji Planowania przy Radzie Ministrów i Ministrem Finansów określają zgodnie z obowiązującymi przepisami w terminie do dnia 31 grudnia 1965 r. szczegółowe zasady oddawania w bezpłatne używanie oraz sprzedaży na warunkach ratalnych maszyn i urządzeń technicznych określonych w ust. 1.

§ 12. 1. Ustala się następujące zasady przygotowania osób kierowanych do pracy nakładczej:

- 1) przygotowanie zawodowe osób, skierowanych do pracy nakładczej, należy do jednostek gospodarki społecznej organizujących tę pracę,
- 2) jednostki wymienione w pkt 1 powinny zapewnić środki finansowe na przygotowanie zawodowe osób nie posiadających odpowiednich kwalifikacji; wydatki związane z przygotowaniem zawodowym tych osób obciążają fundusz płac za pracę nakładczą, jeżeli jednostka nie dysponuje funduszem specjalnym na szkolenie,
- 3) w razie istotnych potrzeb, a w szczególności w ośrodkach o znacznej nadwyżce siły roboczej, prezydium wojewódzkich rad narodowych sfinansują przysposobienie zawodowe osób skierowanych do pracy nakładczej ze środków inwestycyjnych.

2. Zobowiązuje się Ministra Finansów i prezydium wojewódzkich rad narodowych do zapewnienia w rocznym budżecie środków niezbędnych do pokrycia wydatków, związanych z ustaleniami zawartymi w ust. 1 pkt 3.

§ 13. Upoważnia się Przewodniczącego Komitetu Pracy i Płac do objęcia w terminie do końca 1965 r. ubezpieczeniem społecznym osób wykonujących pracę nakładczą na rzecz jednostek handlu społecznego na zasadach obowiązujących przy zatrudnieniu osób wykonujących pracę nakładczą dla jednostek koordynowanych przez Komitet Drobnej Wytwórczości.

§ 14. Upoważnia się Przewodniczącego Komisji Planowania przy Radzie Ministrów do określenia w instrukcjach w sprawie opracowania narodowych planów gospodarczych zakresu wskaźników niezbędnych do ustalenia w planach rocznych orientacyjnych zadań i środków dla produkcji wykonywanej systemem nakładczym.

§ 15. 1. W narodowych planach gospodarczych oraz w planach jednostek gospodarczych organizujących pracę na-

kładczą należy uwzględniać zatrudnienie i osobowy fundusz płac pracowników bezpośrednio obsługujących pracę nakładczą.

2. Przy ponadplanowym organizowaniu i rozszerzaniu działań pracy nakładczej w ciągu roku, w razie gdy to się okaże konieczne, może być zwiększone zatrudnienie pracowników obsługi w jednostkach gospodarczych organizujących tę pracę w proporcji około 5 pracowników obsługi na 100 nowo zatrudnionych w pracy nakładczej oraz odpowiednio fundusz płac.

3. Zobowiązuje się Przewodniczącego Komitetu Drobnej Wytwórczości i zainteresowanych ministrów do wydania w porozumieniu z Przewodniczącym Komisji Planowania przy Radzie Ministrów w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie uchwały wytycznych branżowych, określających normy i warunki planowania oraz korygowania zatrudnienia i funduszu płac pracowników obsługujących pracę nakładczą w poszczególnych gałęziach przemysłu, w oparciu o przepisy zawarte w ust. 1 i 2.

5. Przepisy końcowe.

§ 16. Zobowiązuje się Przewodniczącego Komitetu Pracy i Płac w porozumieniu z Przewodniczącym Komitetu Drobnej Wytwórczości do:

- 1) zbadania zasad zatrudnienia i wynagradzania osób wykonujących pracę nakładczą na zlecenie jednostek gospodarki społecznej oraz przygotowania w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie uchwały projektu aktu prawnego wprowadzającego niezbędne zmiany w odnośnych przepisach,
- 2) zmiany przepisów zawartych w rozporządzeniu Przewodniczącego Komitetu Pracy i Płac z dnia 8 lipca 1960 r. w sprawie określenia, którzy chałupnicy są pracownikami w rozumieniu dekretu o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. z 1960 r. Nr 37, poz. 220, z 1961 r. Nr 1, poz. 4 i z 1962 r. Nr 55, poz. 280) — w kierunku zastąpienia zasady, zawartej w § 1 ust. 1 pkt 2 i 3, a dotyczącej wysokości zarobków miesięcznych osób wykonujących pracę nakładczą, zasadą zarobków w okresach kwartalnych.

§ 17. Zobowiązuje się Ministra Finansów do stosowania przepisów o podatku od wynagrodzeń do osób wykonujących pracę nakładczą, osiągających przychody z tytułu wykonywania w ramach tej pracy artykułów, przedmiotów lub ich części z niektórych materiałów własnych (§ 2 ust. 2).

§ 18. Upoważnia się Przewodniczącego Komitetu Drobnej Wytwórczości do określenia w drodze zarządzenia, wydanego w porozumieniu z Przewodniczącym Komitetu Pracy i Płac, warunków uzyskiwania tytułów kwalifikacyjnych przez osoby wykonujące pracę nakładczą.

§ 19. 1. Koordynację planów rozwoju produkcji wykonywanej systemem nakładczym powierza się na szczeblu:

- 1) centralnym — Przewodniczącemu Komitetu Drobnej Wytwórczości,
- 2) terenowym — prezdyjom wojewódzkich rad narodowych.

2. Zarządzenia ministrów oraz uchwały zarządów centralnych związków spółdzielczych, wydawane w wykonaniu niniejszej uchwały, wymagają uprzedniego uzgodnienia z Przewodniczącym Komitetu Drobnej Wytwórczości.

§ 20. Przepisy obowiązujące w dniu wejścia w życie uchwały, dotyczące pracy chałupniczej lub chałupników, odnoszą się do pracy nakładczej w rozumieniu niniejszej uchwały i do osób wykonujących tę pracę.

§ 21. Wykonanie uchwały porucza się Przewodniczącemu Komisji Planowania przy Radzie Ministrów, Ministrowi Finansów, właściwemu ministrowi, Przewodniczącemu Komitetu Drobnej Wytwórczości, Przewodniczącemu Komitetu Pracy i Płac, prezdyjom rad narodowych oraz zarządom centralnych związków spółdzielczych.

§ 22. Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: w z. P. Juroszewicz

Załączniki do uchwały nr 191 Rady Ministrów z dnia 20 lipca 1965 r. (poz. 255).

Załącznik nr 1.

PROGRAM ROZWOJU ZATRUDNIENIA W PRODUKCJI WYKONYWANEJ SYSTEMEM NAKŁADCZYM
W LATACH 1966—1970

Lp.	Wyszczególnienie	Jednostka miary	L a t a						1970 1965
			1965	1966	1967	1968	1969	1970	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	Ogółem	osób	98.300	111 000	124 900	140.300	157.000	175.000	178,0
	Część I								
1	Komitet Drobnej Wytwórczości	"	85.900	95.650	106.500	118.580	132.300	147.880	172,2
	w tym:								
	państwowy przemysł terenowy	"	15.000	17.300	19.600	22.100	25.100	28.000	186,7
	Centralny Związek Spółdzielczości Pracy	"	64.000	71.000	79.000	88.000	98.000	110.000	171,9
	Związek Spółdzielni Spożyców „Społem”	"	5.500	5.750	6.000	6.280	6 600	6.880	125,1
	Organizacje społeczne	"	1.400	1.600	1.900	2.200	2.600	3.000	214,3
	Część II								
2	Ministerstwo Przemysłu Lekkiego	"	3.250	5.300	7.400	9.600	11.500	13.000	400,0
3	Ministerstwo Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego	"	3.230	3.480	3.880	4.400	4.880	5.400	167,2
4	Ministerstwo Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych	"	200	200	200	200	200	200	100,0
5	Ministerstwo Przemysłu Spożywczego i Skupu	"	720	720	720	720	720	720	100,0
6	Ministerstwo Handlu Wewnętrznego	"	4.700	5.300	5.800	6.300	6.800	7.200	153,2
7	Ministerstwo Łączności	"	300	350	400	500	600	600	200,0

Załącznik nr 2.

PROGRAM ROZWOJU PRODUKCJI WYKONYWANEJ SYSTEMEM NAKŁADCZYM W LATACH 1966—1970
W ZAKRESIE WARTOŚCI PRODUKCJI GLOBALNEJ WEDŁUG CEN PORÓWNYWALNYCH

Lp.	Wyszczególnienie	Jednostka miary	L a t a		1970 1965
			1965	1970	
1	2	3	4	5	6
	Ogółem	mln zł	5.700,0	11.100,0	194,7
	Część I				
1	Komitet Drobnej Wytwórczości	"	5.101,0	9.899,0	194,1
	w tym:				
	państwowy przemysł terenowy	"	710,0	1.610,0	226,8
	Centralny Związek Spółdzielczości Pracy	"	4.060,0	7.740,0	190,6
	Związek Spółdzielni Spożyców „Społem”	"	233,0	329,0	141,2
	Organizacje społeczne	"	98,0	220,0	224,5
	Część II				
2	Ministerstwo Przemysłu Lekkiego	"	60,0	250,0	416,7
3	Ministerstwo Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego	"	109,0	190,0	174,3
4	Ministerstwo Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych	"	7,0	7,0	100,0
5	Ministerstwo Przemysłu Spożywczego i Skupu	"	2,0	2,0	100,0
6	Ministerstwo Handlu Wewnętrznego	"	420,0	750,0	178,6
7	Ministerstwo Łączności	"	1,0	2,0	200,0

Załącznik nr 3.ZAOPATRZENIE PRODUKCJI WYKONYWANEJ SYSTEMEM NAKŁADCZYM W KOMITECIE
DROBNEJ WYTWÓRCZOŚCI

Asortyment	Jednostka miary	L a t a						1970 1965
		1965	1966	1967	1968	1969	1970	
Wytwory hutnicze	ton	1500	2000	3200	5000	6600	8700	580,0
Tarcica iglasta	m ³	7500	7900	8500	9000	9800	10600	141,3
Tworzywa sztuczne	ton	800	1200	1800	2800	5000	6000	750,0
Przędza bawełniana (wigonia)	"	950	1000	1100	1200	1250	1260	132,6
Przędza ogółem (dziewiarstwo)	"	120	125	135	140	150	160	133,3
Przędza jedwabna	"	500	530	560	580	630	670	134,0
Skóry miękkie	m ²	20000	25000	30000	40000	50000	60000	300,0
Skóry twarde	ton	25	26	27	29	31	33	132,0
Tkaniny w przeliczeniu na tkaniny bawełniane	mln mb	38,0	43,0	50,0	60,0	70,0	100,0	263,2